

LIBRIS

We know
books

RADU ȚUCULESCU

**LUNA
GHEBOASĂ**

Romanul unui bloc
în unsprezece secvențe

Ediția a doua revăzută și adăugită

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2023

Ultima pagină

Începutul a avut loc marți după-amiază. Mai exact, spre seară, când lumina zilei se diluase într-o culoare cenușie, aproape murdară, care mi-a invadat camera căptușită cu cărți. Am amînat să aprind lampa, angajîndu-mă într-unul dintre jocurile mele preferate; caraghios și pueril, dar apt a-mi oferi o infuzie de optimism. Am făcut cocoloș coala de hîrtie și mi-am împins scaunul în spate pînă cînd am zărit, într-un colț, coșul destinat chiștoacelor de țigară și resturilor de papetărie. Am potrivit cocoloșul în mîna dreaptă ca pe o minge de baschet. „Dacă nimeresc, voi avea o mare reușită.“ Așa îmi spuneam de ani buni. Fraza se prăfuisese, se uscaseră de-a binelea, devenind de o banalitate înfiorătoare. Cu toate acestea, cînd reușeam, creșteau în mine, pentru cîteva clipe, un fir de siguranță și unul de optimism. Cu asemenea artificii îmi duceam zilele. Am aruncat mingea de hîrtie la țintă. A urmat traiectoria cu precizie, dar, spre stupoarea mea, s-a deplasat neverosimil de încet, ca-ntr-o peliculă derulată

cu încetinitorul, și s-a așezat cuminte, fără pic de zgomot, pe fundul coșului. Am crezut că fusese o iluzie optică, un efect straniu al luminii murdare din încăpere, o festă jucată de dioptriile ochelarilor purtați pe nas și pe care cam de mulțor trebuia să îi schimb. Dar nu a fost nimic din toate acestea. În urmă cu unsprezece luni, mă sunase secretara șefului să mă prezint imediat. Ceea ce am și făcut, șeful era un mai vechi prieten, de pe vremea când lucram în același birou. Cu toate că ajunsese șef (după ce l-am ales în mod democratic), nu părea să-și fi schimbat atitudinea, cel puțin față de mai vechii săi prieteni.

Zăcea cufundat într-un fôtoliu de culoare verde și pufăia din pipă. M-a privit vag, cu un aer mai mult plictisit decît obosit.

– Ai un plic pe birou.

– Din străinătate? am întrebat dintr-o suflare, iar el a zîmbit pe sub dîrele de fum.

– Dacă ar fi fost de-acolo... nu l-aș fi deschis, dragă Patrocle. Doamne, cum poți purta numele ăsta? E de-a dreptul imposibil!

– Așa a vrut mama, m-am răstit eu, tocmai pentru că nu-mi plăcea nici mie, iar dacă ea așa a vrut, n-am să mi-l schimb de dragul cititorilor.

– De cititori puțin îți pasă, din moment ce scrii toate bazaconiile alea.

– Ca să scot revista din rahat, l-am întrerupt eu, după cum ți-ai exprimat dorința.

Ne-am privit o clipă în ochi și-am izbucnit amîndoi în rîs. Doar pentru cîteva momente, mi-am amintit de rîsul care ne cuprindea pe vremuri cînd strecuram grosolane greșeli gramaticale în articole, iar cenzorul de serviciu (băiat bun, de altfel, grăsuț și lucios la față) nu reușea să le descopere, iar noi i le arătam și-l întrebam, cu timpă nevinovăție, dacă nu cumva acelea sînt niscaiva inadvertențe de exprimare scrisă, întrebare care-i umplea nasul cu broboane de sudoare. Doar pentru cîteva momente a fost un rîs ca atunci. Apoi a devenit nervos, strident și l-am întrerupt brusc. I-am tăiat gîtul.

– Din cauza numelui... nu-mi scrie Carina, am încercat să fiu autoironic.

– Chiar așa, m-a acompaniat șefu', Patrocle și Carina sună ca nuca-n perete.

Am tăcut o vreme amîndoi. Fiecare cu gîndurile sale. Ca și cum nu ne-am fi aflat în aceeași încăpere. Apoi mi-am amintit.

– Ce-i cu plicul acela?

– L-a adus un individ. Cică un material inedit despre... ia să văd dacă ghicești despre ce anume.

– Despre Revoluție. Materiale-bombă despre evenimentele decembriste, am replicat, lipsit de entuziasm.

– Exact. Sînt și poze care, evident, pot fi trucaje. De asemenea, fotocopii după cine știe ce falsuri. Acum e imposibil să mai demarci adevărul de minciună, în această oală în care înoată falsul și mistificarea alături de...

– Alături de noi. E o derută de ampoare. La organiza-
rea ei am contribuit și noi.

– Trebuie să ne vindem revista.

A lansat apoi mai multe rotocoale albastre de fum în
direcția mea, iar privirea lui parcă-mi spunea: „Ehei, prie-
tene, mai ții minte ce idealuri bîntuiau prin noi?” Chiar
așa. Au bîntuit ele o vreme, apoi și-au luat tălpășița. La
naiba cu idealurile cînd prin buzunare-ți bîntuie vîntul.

– Materialul adus de individ e trăsnet de tot. Revoluția
este, în viziunea textelor prezentate, un rezultat al acțiunilor
oculte.

– Și te-ai gîndit că eu sînt omul cel mai potrivit în
cazul ăsta.

– Exact. Tu scrii horoscoape și tot soiul de articole
despre ocultism, ezoterism, despre mistere și magie...

– Compilații, dragul meu. Uneori nici nu știu ce-am
scris în articol. Asta dorește poporul la ora actuală:
horoscoape, ocultism, proroci, conspirații. Iar noi îi dăm
poporului... ce-i al poporului. Dă-mi plicul.

– E pe birou.

Un plic mare, voluminos, de culoare cenușie. Îngăl-
benit pe la colțuri. Doar nu mă așteptam să fie roz și să
mirosă a lăcrămioare!

– Individul nu a ridicat pretenții?

– I-am dat un mic avans și i-am promis o sumă mai
substanțială după publicarea serialului. A spus că nu-l
interesează banii.

– Ciudat. Atunci... eu cobor la un coniac.

– Vezi să nu atingi un număr din acela periculos, după
cum spunea într-un articol că există.

– Nu eu, șefule, de cîte ori să-ți explic?! Alții. Eu repro-
duc, compilez, tai și lipesc sub formă de colaje părerile
altora. Numărul care le-a inspirat de-a dreptul groază
tuturor ocultiştilor a fost 666. Atîtea coniacuri nu beau.
Pentru Sfîntul Augustin, 11 e numărul răului. Iar 20 e, de
asemenea, un număr de temut. Un număr al durerii, pen-
tru Homer. Nici atîtea coniacuri nu beau...

– Un bobocel de fată de douăzeci de ani... da, e de
temut... și poate deveni o sursă de durere.

– Șefule, dacă am început să folosim limbajul revistei
noastre, e grav. Sîntem pierduți. Să ne ia dracu’.

Am fixat plicul sub brațul drept și, cu mîinile înfun-
date în buzunare, am coborît treptele fără grabă. Din
toată discuția purtată nu rămăsesem decît cu un cuvînt
în minte: Carina. Într-adevăr, sună de-a dreptul idiot
numele ei alături de-al meu. Carina și Patrocle. Acesta să
fi fost motivul?

Carina este o femeie sîdefie. Are unghiile sîdefii,
pleoapele sîdefii, pielea sîdefie. Părul scurt, tăiat drept, cu
breton, e blond-roșcat. Pe obraji ei, dacă ai răbdare, poți
număra o mulțime de pistrui. În mizeria de dinainte de
Revoluție, ne-am iubit strașnic. Nimic nu părea că ne-ar
putea despărți. Eram fericiți să fim împreună. Comentam
porcăria din jurul nostru cu voce joasă și ne simțeam
uniți precum doi prizonieri într-o celulă. Doar împreună
aveam un sentiment de siguranță mai clar, mai palpabil.

Eram prieteni și amânți înfocați în același timp. Revolta Carinei împotriva regimului era mai puțin zgomotoasă decît a mea, dar mai pertinentă, mai exactă, mai analitică. Atingea punctele esențiale. Nu comenta cu patimă și ură, chiar dacă amîndouă existau în ființa sa sîdefie. Dar nu avea nici poza unui profesor universitar sec, uscat, prea didactic ca să-l iei în serios. Era Carina, iubită și prietenă. Era femeie și-și dorea un inel cu diamant și o blană de vulpe argintie, „să nu le am doar atunci cînd voi fi babă”, dar eu nu i le puteam oferi și nici ea nu și le putea face cadou. Era clar că perspectiva de a le avea „cînd va fi babă” nu exista. Atunci devenea tristă. Eu încercam s-o îmbunzez oferindu-i mici nimicuri. Ea se prefăcea că era încîntată. În schimb, în pat, orgoliul meu de bărbat rînjea, de fiecare dată, mulțumit. Carina nu știa acolo să se prefacă. Îi citeam limpede bucuria, satisfacția și plăcuta oboseală care o invadeau fără rețineri. În mizeria de după Revoluție am devenit brusc două personalități accentuate. Ea, în mod special. Eu am intrat într-o competiție jurnalistică turbată cu colegii de la alte ziare și reviste de altă coloratură politică. Ne dădeam lecții unii altora, crezîndu-ne mari experți. Ea a devenit lider. Greu de imaginat că sîdefia mea iubită s-a transformat într-un veritabil lider de partid. Înfocat, pătimaș și uneori de-a dreptul isteric. Mie deja, după vreun an, începuse să-mi slăbească entuziasmul. Pricepeam tot mai clar că zbaterea noastră „principială”, a ziariștilor, era un soi de zbatere pe uscat. Nimeni nu o lua în seamă, cu atît mai puțin cei pe

care-i criticam, deseori cu argumente certe. Politica se arăta a fi o mizerie, un jeg, o tîrfă. Așa a fost, așa va fi. O fac ori cei fără scrupule, ori cei semiinconștienți, cei pe jumătate idealști. Încercam să-i spun toate acestea Carinei, dar ea rămînea fermă pe poziție. „Nu prea ești un bărbat orientat, gîngurea ea din vîrfurile buzelor sîdefii, acum ai prilejul să lupți pentru idealuri adevărate.” Nu vedeam ce legătură exista între un „bărbat orientat” și „idealurile adevărate”. Afirmația ei era de un hilar echi-voc. Ori mă lua peste picior? O întrebam cum de tocmai ea, femeia atît de echilibrată, de temperată, putea crede în tot cercul acela numit politică de partid. Îi spuneam, din vîrfurile buzelor mele arse de fum, că nu fac altceva decît să vopsească steagul în alte culori. Că au schimbat o insignă cu alta. Au murit ai noștri, trăiască ai noștri. O înfuriam la culme și nu dorea să mă mai vadă cîteva zile. Iar cînd ne reîntîlneam, istoria se repeta. De pat nici nu mai putea fi vorba. Cum să se culce cu un bărbat care nu era orientat și nu lupta pentru idealuri adevărate? Apoi a plecat în străinătate cu un alt lider de partid. Într-o țară nordică, se pare, să-și mai tempereze înfocatul avînt politic. Degeaba mă ascund după vorbe. Am suferit ca un cîine jigărit și sufăr încă. Tot mai aștept o scrisoare de la ea... În care să-mi scrie clar că nu se mai întoarce. Dar eu știu asta... o simt... Liderul cu care a întins-o făcea afaceri solide, temeinice. Politica era, pentru el, o draperie țesută din vorbe. Dar Carina? Acum are, cu siguranță, o blană argintie și un inel cu diamant. Să nu fiu

meschin. Le merită. În fond, e femeie, iar idealul ei, poate, n-a fost decît acesta. Eu m-am apucat de scris horoscoape, texte despre ocultism, despre profeți, mistere, miracole și altele de-acestea, ca să ne vindem revista, să hrănesc foamea de adevăr a masei largi de cititori și să ne luăm amărîtul de salariu. De cînd mă părăsise Carina, nu mai aveam chef de nimic serios, mă ataca tot mai des indiferența, mă pîndea ratarea și nu-mi păsa, să treacă zilele, îmi ziceam, să apuc pensia și să mă retrag undeva pe malul rîului, într-un sat uitat de lume, să stau toată ziua cu undița în mîină și să mă odihnesc pînă la moarte, după care să mă reîncarnez într-un animal sălbatic care va hălădui prin păduri zi și noapte, în cazul în care vor mai exista păduri. Așa gîndeam pînă a apărut plicul.

Am coborît cu el sub braț, gîndindu-mă la Carina. Lîngă redacția noastră se afla un hotel de cinci stele cu un hol vast. Cu toate că prefer barurile mici și intime, uneori îmi face plăcere să-mi beau ceaiul și coniacul în holul acestui hotel, cufundat într-un fotoliu moale, adînc. E un semiîntuneric odihnitor, e liniște, nu se aude decît zumzetul discret al unui enorm ventilator aflat sus, în centrul tavanului, care absoarbe tot fumul țigărilor. Am intrat în hotel și m-am trîntit într-un fotoliu, aproape de bar. Chelnerul m-a servit prompt. Era destul de multă lume pentru acea oră. Să fi fost în jur de 11. Se dialoga, dar vocile erau estompate de pereții capitonați. Am început să răsfoiesc materialul cu prea puțin entuziasm. Se arăta

a fi un amestec de întîmplări imaginate și fapte reale pe care le cunoștea toată lumea, devenite banale. Puteri oculte erau insinuate în miezul evenimentelor. Cîteva fotografii în care persoane foarte cunoscute ale vieții politice apăreau lîngă niște necunoscuți cu un aspect cel puțin bizar. Explicațiile care însoțeau fotografiile, ușor misterioase, lăsau să se înțeleagă că persoanele necunoscute sînt, de fapt, cele care țin firele în mîină, ceilalți fiind doar niște marionete. Am zîmbit și-am sorbit puțin ceai. Apoi puțin coniac. La prima vedere, nimic nou, doar un „înveliș“ mai colorat, un decor ușor straniu prin care plutea destul mister cît să-i atragă pe cititori. Va fi un serial captivant care, pînă la urmă, nu va lămuri nimic. Exact ce trebuie. Am să-l scriu cu o plăcere nebună, mi-am zis, și-am vîrît materialul la loc în plic. Am închis ochii și-am văzut o femeie sidefie îmbrăcată cu o blană argintie care aluneca pe schiuri frumos, printre nămeți, pe deal în jos. Alături de ea, un lider se afla... Aluneca și el frumos, pe același deal în jos...

– Pe mine mă cheamă Mitică!

Vocea pițigăiată m-a făcut să tresar. Rezemat de bar, un bărbat durduliu privea blînd și inofensiv în jur, cu degetul arătător înălțat deasupra capului pentru a atrage atenția. Era beat. Bravo, Mitică, ai început-o de dimineață. Cu toată pițigăiala, tonul nu era deranjant.

– Deci, Mitică, după cum v-am spus. E un nume cunoscut, tipic de-al nostru, nici rușii, nici americanii, nici unguerii... deci, domnii mei, vreau să vă întreb, trăim noi în

democrație acum? Trăim. Sîntem noi liberi acum, adică? Păi, sîntem liberi, liberi de tot în democrație, deci, dragi domni și doamne, tot ce respiră trebuie să fie liber... orice ființă vie, deci și păsările... și-atunci, aceste păsărele minunate să trăiască în continuare după gratii precum sclavii? Vă întreb și nu aștept niciun răspuns, pentru că e democrație... și toată lumea trebuie să fie liberă... să zburde liber! Să facă ce vrea!

Lîngă bar se afla o enormă colivie plină cu canari. Era acolo de cînd mă știu. Mitică a deschis ușa coliviei și le-a făcut semn canarilor să poftescă afară, să devină liberi ca niște adevărate păsări ce sînt. Nimeni n-a apucat să-l oprească. Mă refer la personalul hotelului. Noi eram clienți, simpli spectatori, iar situația ne amuza. În fond, nu avea Mitică dreptate? Canarii au ieșit unul după altul, în mare viteză și-n același timp într-o vizibilă derută. S-au oprit pe galeria draperiilor grele de la ferestrele înalte ale hotelului. Priveau în jur speriați și derutați. Nu știau ce-ar fi trebuit să facă. Parcă uitaseră să zboare. După o vreme, nu le-am mai acordat atenție. Or să-i vîre chelnerii, pînă la urmă, la loc în colivie. Respectivul Mitică, după ce deschisese ușa coliviei, dispăruse fără urmă. Să nu fi fost chiar atît de beat precum arăta?

Primele picături de sînge cald mi-au apărut pe dosul mîinii drepte. M-am holbat la ele cîteva secunde fără să pricep ce sînt. Cînd am înțeles, femeile au izbucnit să țipe isteric și-am fost, dintr-odată, împrôșcați cu o ploaie de sînge, de excremente, de pene și mațe tocate, gheare și

capete zdrobite! Erau canarii. Ce mai rămăsese din ei. La un moment dat, se hotărîseră să zboare. O porniseră în grup fără vreo țintă. Uriașul ventilator îi absorbise și îi măcelărise pînă la ultimul, apoi, undeva, se blocase și scuiparse totul asupra noastră.

Eram murdar din creștet pînă pe pantaloni. Murdar și miroseam urît. Curios, plicul mare lăsat pe măsura, lîngă paharul cu coniac, rămăsese neatins. M-am dus la toaletă să mă curăț. Înghesuială mare și comentarii stupide.

„Ce chestie, domnule!“, „Idiotul ăla n-a avut altceva mai bun de făcut? Cică le dă libertate!“, „Se vede că păsările n-au mîinte!“, „Cum dracu' să merg acasă în halul ăsta?“, „Ventilatorul ăla ar trebui să aibă o plasă sub el, ceva, acolo, de protecție!“, „Chiar așa, dom'le, că se poate desprinde și poate nenoroci cîteva oameni pe viață!“, „Sărmanele păsări!“, „Dă-le naibii de proaste. Nu vezi în ce hal ne-au adus? Hainele mele bune!“ Am renunțat să mă mai curăț. Am pornit-o spre casă pe jos, spre uimirea trecătorilor.

Cu toate că revista noastră, un soi de magazin cu pretenții, apare săptămînal, mă hotărîsem să public serialul doar o dată pe lună, asta pentru a ține trează curiozitatea cititorilor cît mai multă vreme. În timp ce prelucram materialul din plic, încetul cu încetul înțelegeam că, dincolo de aparențe, se ascundea ceva. Ceva mult mai palpabil, mult mai concret. Ce anume? Era un rebus, o anagramă, un joc subtil de cuvinte. Toate acestea trebuiau dezlegate, descîlcite. Începuse să mă pasioneze într-atît; încît lucram zi și noapte. Era fascinant. Să treci dincolo de